

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen kaavaluonnoksen esittely 16.6.2025

Microsoft Teams,
kello 9-10.30 & 17-18

Sisällys

- 1. Maakuntakaava suunnittelujärjestelmän osana**
- 2. Voimassa olevat maakuntakaavat**
- 3. Luonnosvaiheessa olevan kaavan prosessi**
- 4. Luonnosvaiheessa olevan kaavan teemat**
 1. Aurinko
 2. Tuuli
 3. Vety
 4. Kauppa
- 5. Osallistuminen**

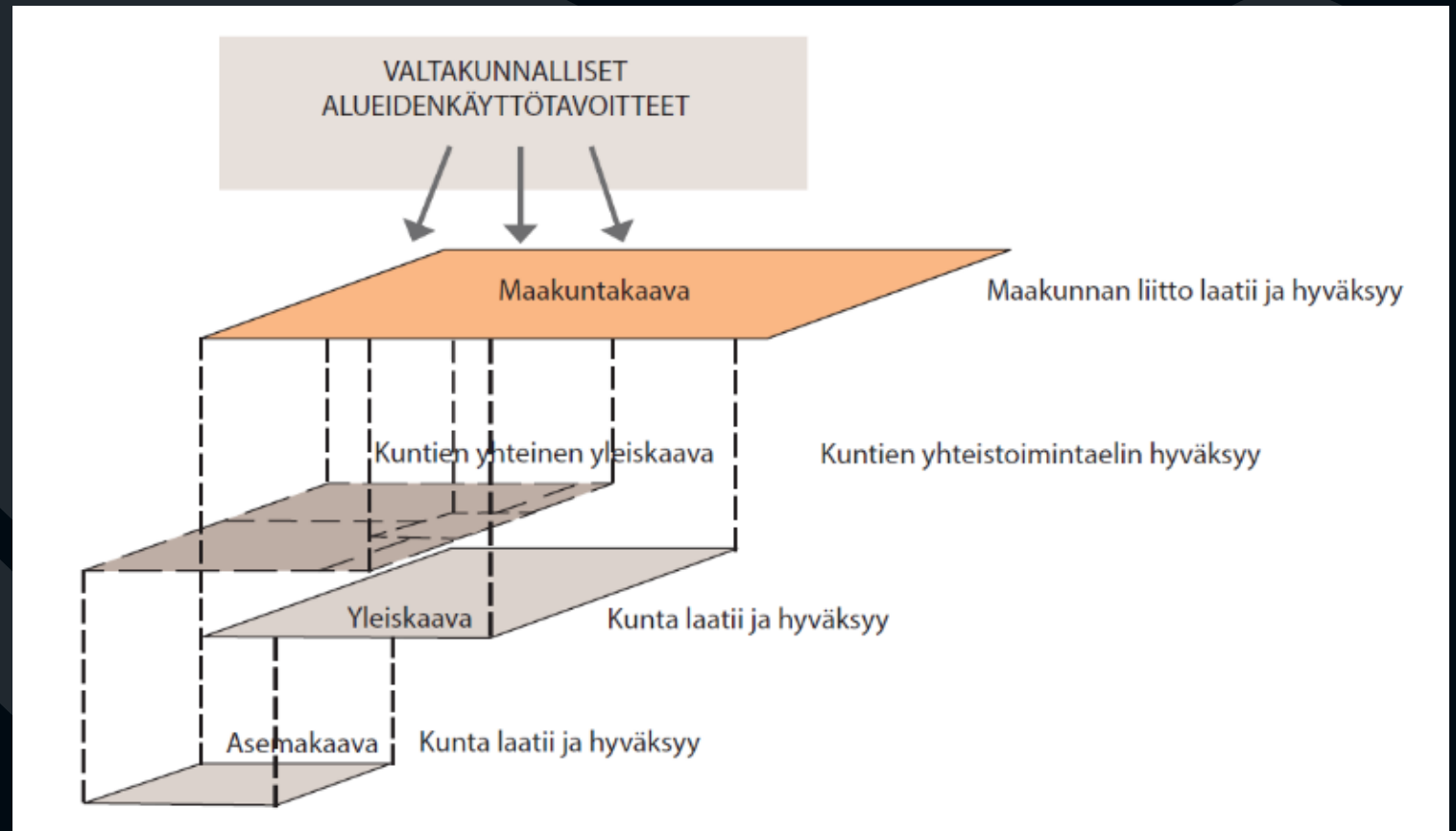

Maakuntakaava suunnittelujärjestelmän osana

Maakuntakaavan **tehtävänä on sovittaa yhteen** valtakunnalliset ja maakunnan omat tarpeet sekä kattavasti useampaa kuntaa yhteisesti koskevia maankäytön asioita, ja tuoda ne mukaan poliittiseen päätöksentekoon.

Maakuntakaava on **luonteeltaan yleispiirteinen**, mikä ulottuu sisällön ja esitystavan lisäksi myös kaavan tulkintaan alemmilla kaavatasoilla.

Kaavan tulkintaan liittyy olennaisesti kaavaselostus, jossa on kuvattu muun muassa kaavaratkaisun perusteluja ja vaikutuksia. Kaavaselostus ei ole oikeusvaikutteinen kaava-asiakirja.

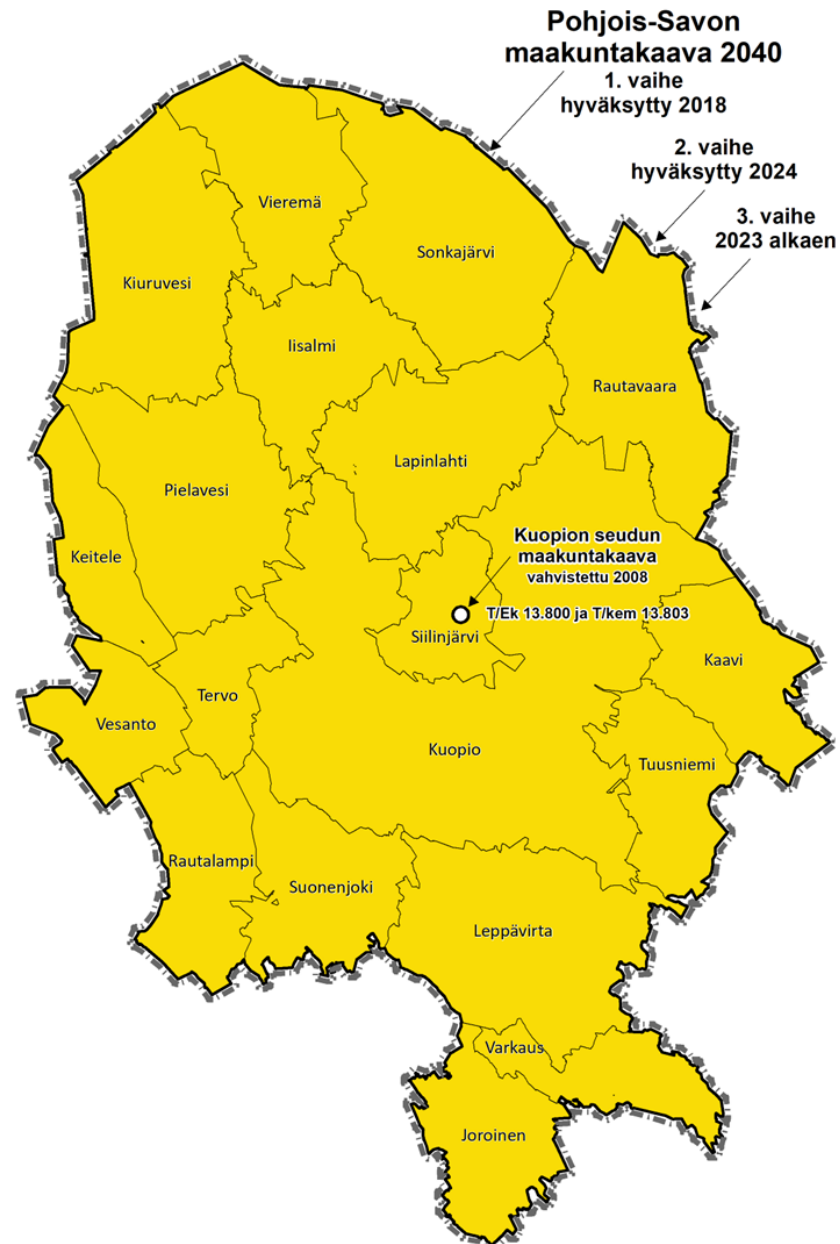

Pohjois-Savon liitto

Voimassa olevat maakuntakaavat

- **Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 1. vaihe**
(lainvoima 2/2019) 26.2.2025 voimaan tullein
päivityksin
- **Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaihe**
(tullut voimaan 2/2025)
- **Kuopion seudun maakuntakaavasta (2008)**
on voimassa merkinnät T/Ek 13.800- ja T/kem 13.803-.

Vireillä olevan 3. vaihekaavan prosessi

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3. vaihe					
OSALLINEN	YM	VAIHEET	TEHTÄVÄ	LAKI	AJOITUS
• Palautteen anto-mahdollisuus OAS:sta • Vireilletulo Joroisilla 8/2021 + palautteen anto OAS:sta	Työneuvottelut	Aloitusvaihe	OAS nähtäville	AKL 63 §	MKH 11/2023
			Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu	MRA 11 §	Kesä 2024
			Selvitykset ja seminaarit	MRA 10 §	Kesä 2024
• Mielipiteen antomahdollisuus luonnoksista		Valmisteluvaihe kaavaluonnos	Kaavaluonnoksen nähtävillä olo	AKL 62 § MRA 30 §	Kesä2025
			Mielipiteet; laaditaan vastineet	MRA 30 §	
		Ehdotusvaihe	Liitto pyytää lausunnot viranomaisilta	MRA 13 §	Syksy 2025
			Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu	MRA 11 §	
• Muistutuksen antomahdollisuus kaavaehdotuksesta		Kaavaehdotus	Nähtävillä olo, yleisötilaisuus	AKL 65 § MRA 12 §	Syksy 2025
			Muistutukset; laaditaan vastineet		
	Hyväksymisvaihe	Maakunnan liitto hyväksyy	AKL 31 §	MKV 2025	
		Maakuntavaltuusto			
• Valitusmahdollisuus MKV:n päätöksistä Itä-Suomen hallinto-oikeuteen • Jatkovalitusmahdollisuus korkeimpaan hallinto-oikeuteen		Valitukset	AKL 188 §		
		Voimaantulo	Seuranta ja edistäminen	AKL 32 § MRA 2 §	

4.6.-5.7.2025

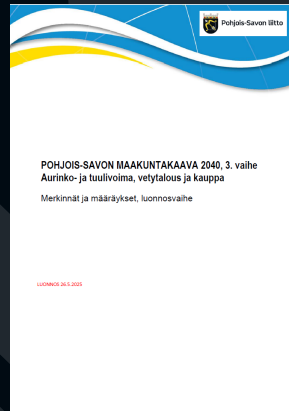
Pohjois-Savon liitto

Kaavaluonnoksen aineistot

Kaavakartta ([pdf](#))

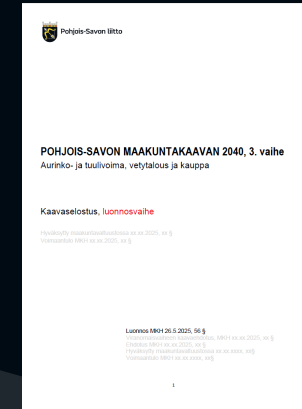
Kaavamerkinnot ja -määräykset ([pdf](#))

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ([pdf](#))

Kaavaselostus ([pdf](#))

Selvityksiä

- Pohjois-Savon vetylaaksoselvitys (LUT, 2024) ([pdf](#))
- Vety selvitys Pohjois-Savon ja Pieksämäen alueille (Wega Group, 2024) ([pdf](#))
- Pohjois-Savon maakuntakaavan kaupallinen selvitys: Nykytila, kehitysnäkymät ja päivitystarpeet (FCG, 2024) ([pdf](#))
Kehittämismahdollisuudet ja vaikutusten arviointi (FCG, 2024) ([pdf](#))
- Pohjois-Savon aurinkovoimapotentiaalin selvitys (FCG, 2023) ([pdf](#))
- Liite 1. Kohdekortit (FCG, 2023) ([pdf](#))
- Pohjois-Savon tuulivoimapotentiaalin selvitys (FCG, 2021) [pdf](#)

3. vaiheen maakuntakaavan teemat

- Aurinkovoimapotentiaali
- Tuulivoimapotentiaalin täydennykset
- Sähkön siirron yhteystarve (Harjulinja)
- Vetytalous
- Seudullisesti merkittävät kaupan suuryksiköt

Kaavaluonnoksen ja vaikutusten arvioinnin läpileikkaavina teemoina ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen. Maakunnan hiilineutraaliustavoite vuodessa 2035.

Lähtötietona uusia ja jo olemassa olleita selvityksiä sekä uudet väestöennusteet (Tilastokeskus, 2024).

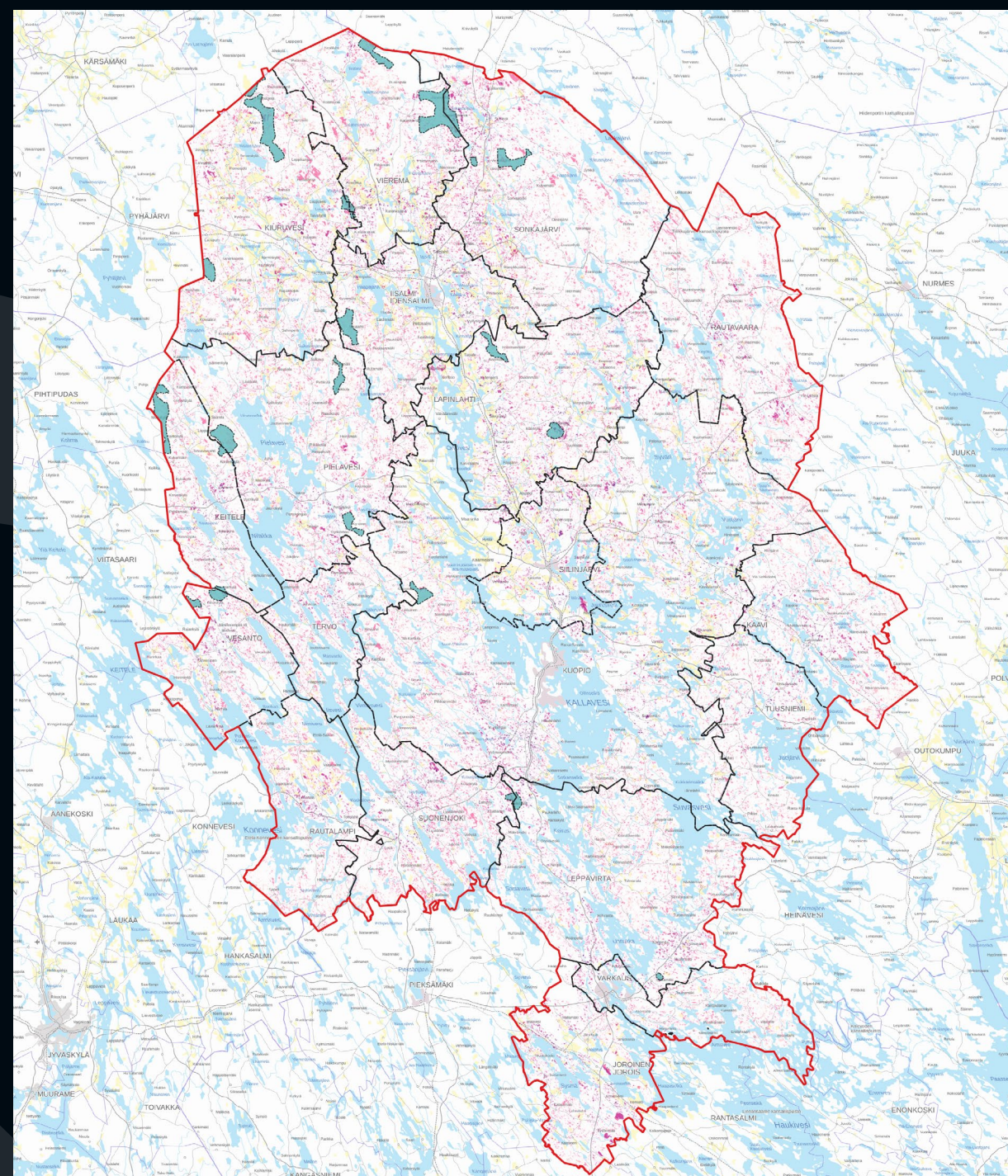
Pohjois-Savon liitto

Aurinkovoimapotentiaali kaavaluonnoksessa

Pohjois-Savon aurinkoenergiapotentiaaliselvityksessä (FCG, 2023) tunnistettiin valtavasti potentiaalisia tuotantoalueita, jotka on oheisessa karttakuvassa luokiteltu niiden teknis-taloudellisen kannattavuuden mukaan.

Paine aurinkoenergian tuotannon lisäämiseen kasvaa, ja siksi myös tässä vaihekaavaluonnoksessa otetaan sen suunnitteluun kantaa. Tuotantolaitosten aluevaraukset ovat detaljitason suunnittelua, joten kaavatyön luonnosvaiheessa päädyttiin ohjaamaan aurinkoenergiaan liittyviä asioita yleismääräyksellä.

Tässä maakuntakaavassa tavoitteena on edistää aurinkoenergian rakentamista sille soveltuvilla alueilla ja tuoda esille kattavat perustiedot sekä merkittävimpien vaikutusten kuvaukset.

Pohjois-Savon liitto

Aurinkoenergian uusi yleismääräys kaavaluonnoksessa

*”Aurinkoenergian tuotantoalueita suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että ne sijoittuvat pääosin muualle kuin **ojittamattomille, luonnontilaisille suoalueille**. Alueiden soveltuvuus voidaan arvioida kokonaisvaikutusten ja alueellisten erityispiirteiden pohjalta.*

Aurinkoenergian tuotantoalueiden suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön, maiseman, virkistysten ja luonnon arvot. Olemassa oleviin elinkeinoihin - mm. metsä- ja peltoalueiden säilymiseen - ja asutukseen kohdistuviin vaikutuksiin sekä hajautetun energiantuotannon tarpeisiin on kiinnitettävä huomiota.

*Aurinkovoimarakentamisen maakunnalliset ja/tai ylimaakunnalliset yhteisvaikutukset on selvitettävä erityisesti silloin, kun aurinkovoimahanke sijoittuu **kulttuuriympäristöjen läheisyyteen**.*

*Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueiden toteuttamisen kokonaisvaikutuksiin ilmastovaikutusten osalta. **Luonnon ydinalueiden ja ekologisten yhteyksien pirstomista tulee välttää.***

*Aurinkoenergia-alueiden yhteyteen voidaan sijoittaa energiantuotannon ja -varastoinnin järjestelmiä ja rakenteita yksityiskohtaisempaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen. **Haitallisia yhteisvaikutuksia on ehkäistävä.***

Aurinkoenergian tuotantoalueen suunnittelussa on varmistuttava siitä, ettei se aiheuta haitallisia vesistövaikutuksia tai häiriövaikutuksia tutka- ja tietoliikennejärjestelmille.”

Uusien tuulivoimapotentiaaalisten alueiden tarkastelua kaavaluonnoksessa

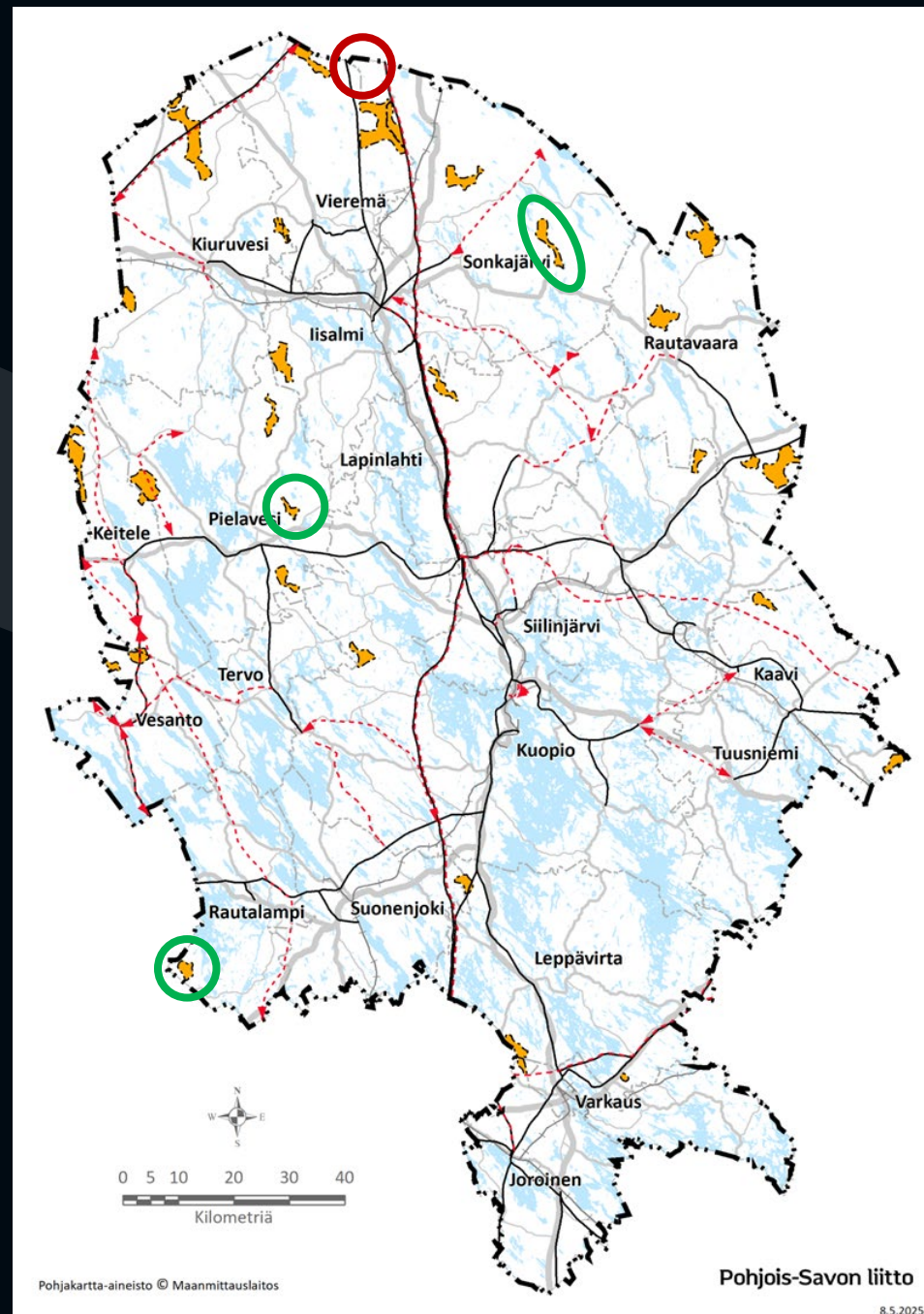

2. vaiheessa osoitettujen 24 alueen lisäksi luonnoksessa osoitetaan kolme uutta, jo aiemmissa selvityksissä tunnistettua, aluetta:

- Pieni Mujumäki, Rautalampi
- Pillisuo, Pielavesi
- Huttusenlehto, Sonkajärvi

Sonkajärven Myllykangasta ei esimerkiksi, valtakunnallisen ekologisen verkoston ja suojelualueiden läheisyyden vuoksi osoiteta maakuntakaavaluonnoksessa tuulivoimapotentiaalisena alueena

Pohjois-Savon liitto

Tuulivoimapotentiaali kaavaluonnoksessa

- Alueen sijainti ja ominaisuudet
- Kaavoitustilanne
- Rakennettu ympäristö
- Maisema
- Linnusto ja luonto
- Suojelu- ja Natura-alueet
- Virkistysalueet ja reitistöt
- Elinkeinoelämä, erityisesti matkailu
- Sähköverkko ja tiestö

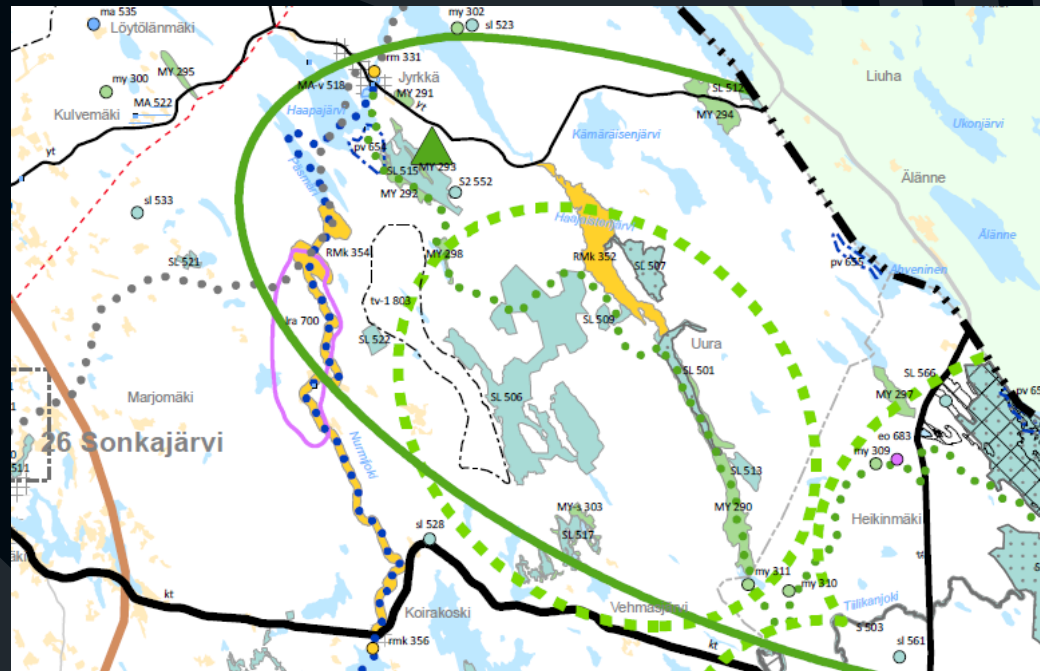
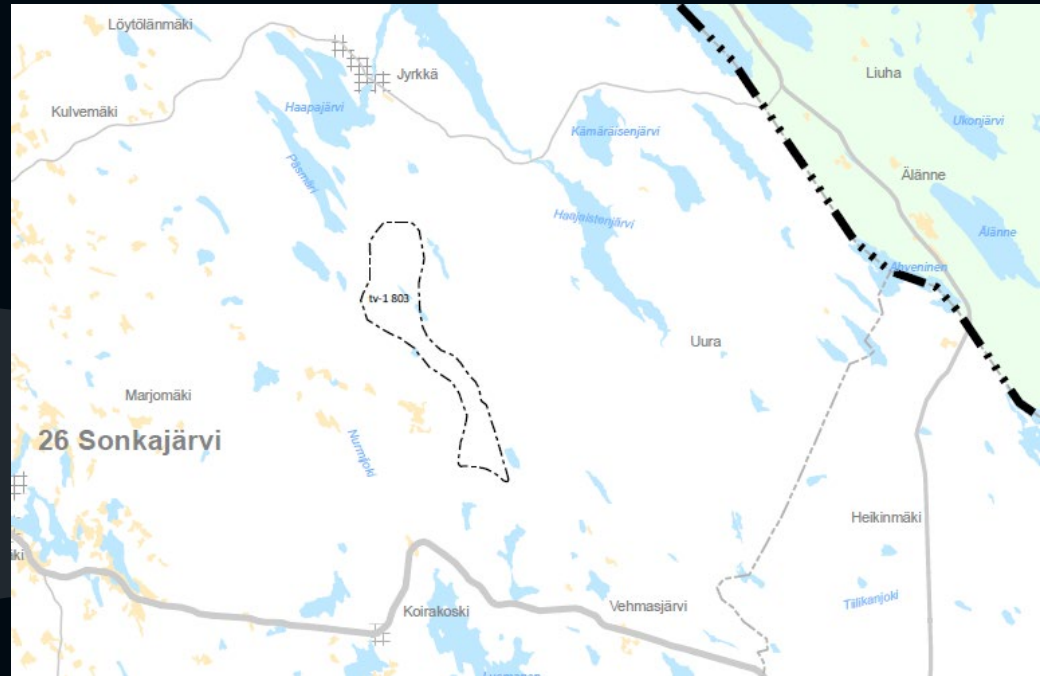
	Kohde	Kohteen sijainti	Teoreettinen lkm.	Toteutettavissa lkm.
1.	Murtomäki	Vieremä	19	13
3.	Kurvilanmäki	Vieremä/Sonkajärvi	64	43
4.	Honkamäki	Sonkajärvi	23	15
5.	Peräsuo	Kiuruvesi/Vieremä	9	6
7.	Rikkasuo-Konnunsuo (Lapinsalo)	Kiuruvesi	53	35
9.	Lauluräme	Kiuruvesi	13	9
10.	Vuorimäki	Iisalmi	23	15
11.	Iso Petäjämäki	Lapinlahti	15	10
13.	Ruukinsalo**	Kuopio	8	5
14.	Suurisuo/Jalkalansuo**	Rautavaara	44	29
16.	Taivalsuo**	Rautavaara	22	15
17.	Maaselänmäki**	Rautavaara	30	20
19.	Keinalanautio**	Kaavi	9	6
20.	Muntterinkangas	Keitele/Pielavesi	29	19
21.	Ruokosuo (Vornankorpi)	Pielavesi	10	7
22.	Kytökangas (Junnunmäki)**	Kuopio	12	8
23.	Kalettomansuo	Keitele/Vesanto	11	7
24.	Rajarimpi**	Kaavi	11	7
25.	Korpisenkangas**	Leppävirta/Joroinen	16	11
26.	Saaristenmäki**	Suonenjoki/Leppävirta	8	6
27.	Oinaskylä	Vesanto	6	5
28.	Konkanmäki*/**	Leppävirta	3	3
29.	Katajamäki (Löytänä)	Pielavesi	13	9
31.	Kangasjärvi	Keitele	49	33
32.	Huttusenlehto	Sonkajärvi	20	13
33.	Pieni Mujumäki	Rautalampi	9	9
35.	Myllykangas	Sonkajärvi	4	-
36.	Pillisuo	Pielavesi	6	6
		voimassa olevat	500	336
		uudet voimalat	35	28
		kaikki yhteensä	535	364

Tuulivoimapotentialiaali kaavaluonnoksessa, Huttusenlehto, Sonkajärvi

- Koko n. 1280 ha -> teor. 13 voimalaa (22 hanke)
- Teknis-taloudelliset pisteet 4/9 – pitkä sähköliityntä (30 km)
- Paikoin muutoksille herkkä maisema, Jyrkän RKY-alue 5 km
- Yhteisvaikutuksia muiden tv-alueiden kanssa (Honkamäki-Viidankangas)
- Natura2000-alueiden suojeluperusteet suoluontotyypit, rotkolaakso
- Virkistys ja matkailureitit ja -kohteet
- Luonnon ydinaluetta

Otteet luonnoksen kaava-aineistoista

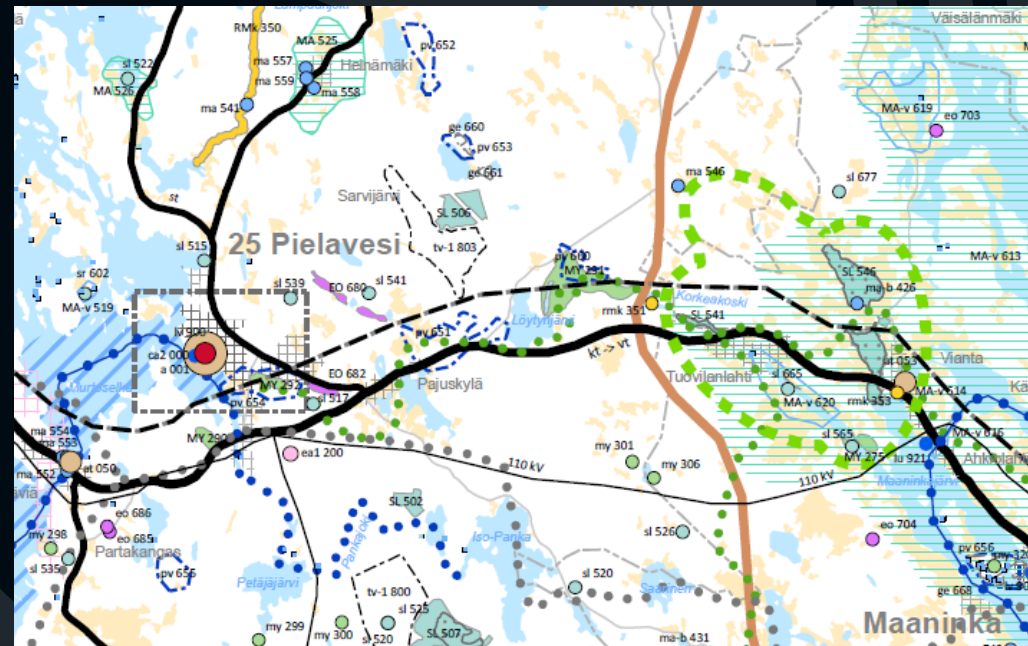
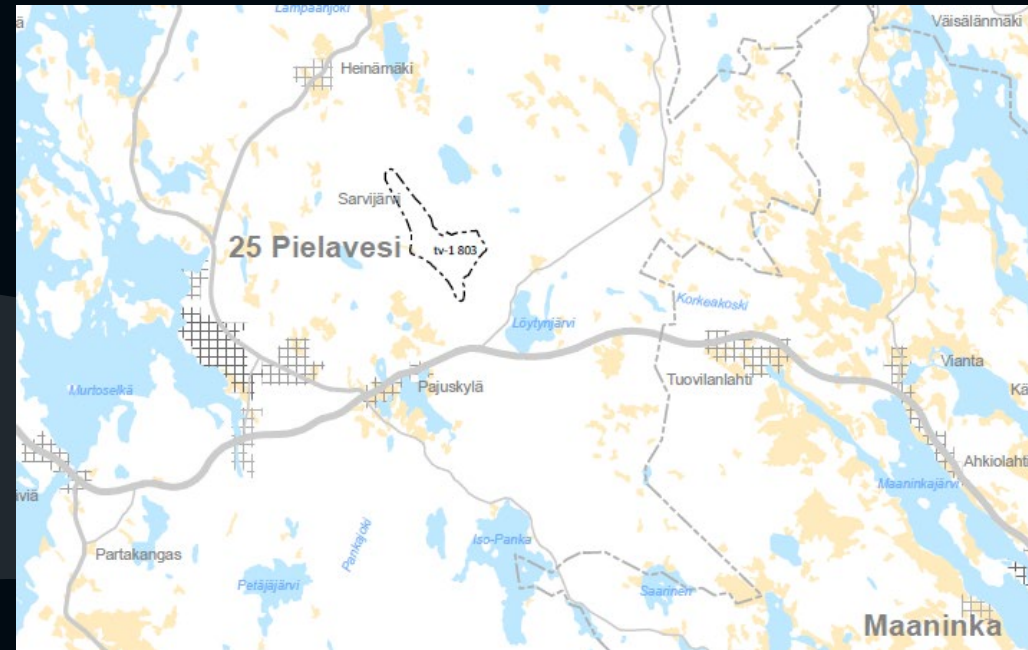

Pohjois-Savon liitto

Tuulivoimapotentiaali kaavaluonnoksessa: Pillisuo, Pielavesi

- Alueen koko n. 420 ha, teor. 6 voim.
- Teknis-taloudelliset pisteet 6/9
- + Aurinkovoimahanke
- Maisema: Heinämäkeen 2,5 km
- Yhteisvaikutuksia muiden tv-alueiden kanssa (Tervasuo, Vornankorpi, Löytänä)
- YSA, mutta ei natura-alueita

Otteet luonnoksen
kaava-aineistoista

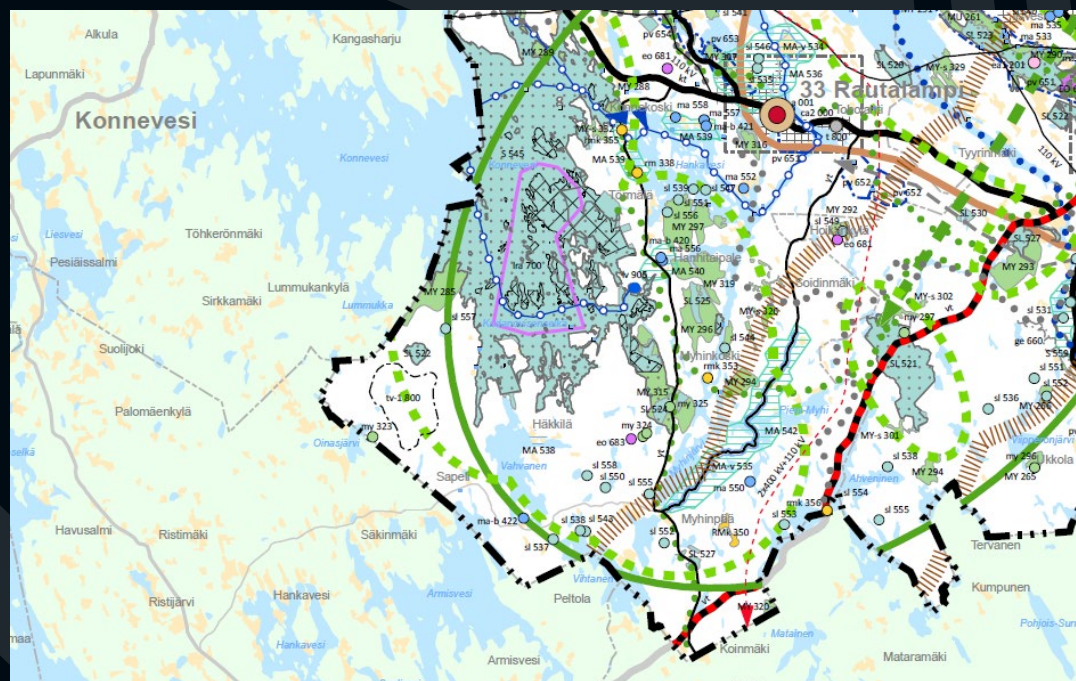

Pohjois-Savon liitto

Tuulivoimapotentiaali kaavaluonnoksessa: Pieni Mujumäki, Rautalampi

- Koko n. 620 ha -> teor. 9 voimalaa (22 hanke)
- Teknis-taloudelliset pisteet 4/9 – pitkä sähköliityntä (n. 30 km)
- Muutoksille herkkä maisema
- Ei välittömiä yhteisvaikutuksia muiden tv-alueiden kanssa (etäisyys n. 20 km)
- Natura2000-alueiden suojeluperusteet linnusto ja Iso-Siimarinmäessä lehtomaiset luontotyypit
- Etelä-Konneveden kansallispuisto
- Luonnon ydinaluetta

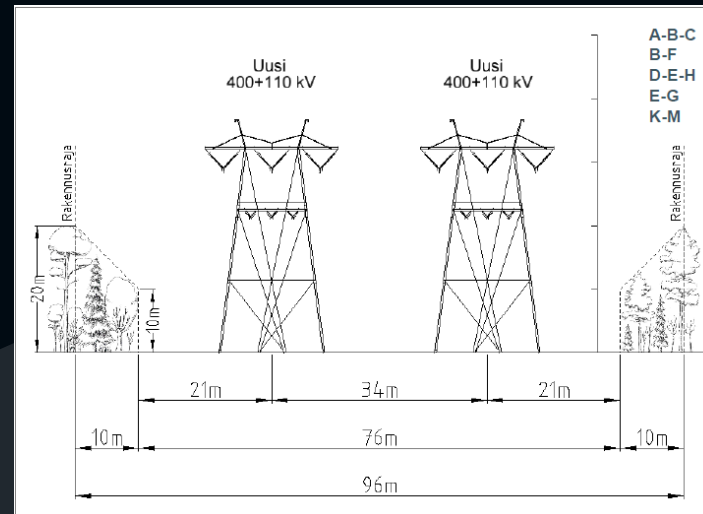
Otteet luonnoksen
kaava-aineistoista

Pohjois-Savon liitto

Sähkönsiirron yhteystarve kaavaluonnoksessa: Harjulinja

Uuden valtakunnallisesti merkittävän pohjois-eteläsuuntaisen voimalinjan tarve kriittinen. Toteutus aikataulutettu 2030-luvun alkuun.

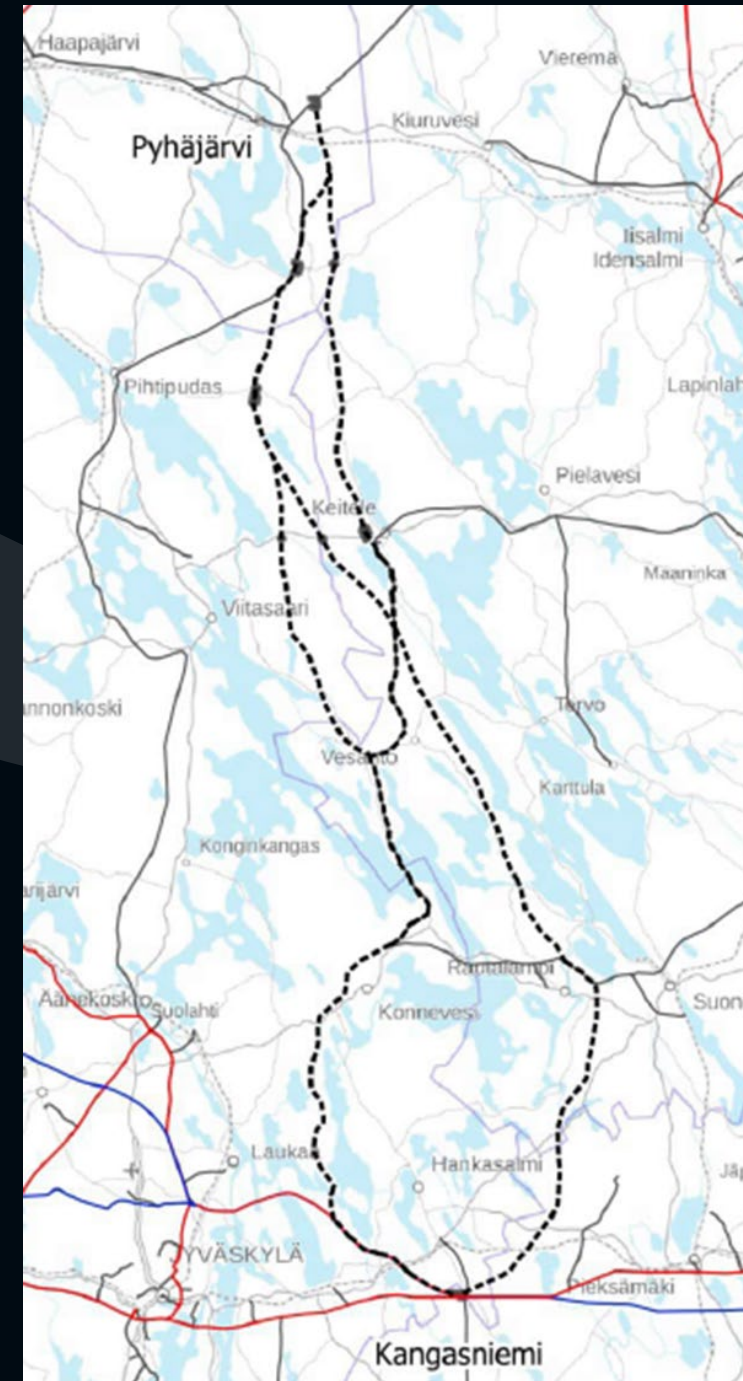
Fingridin suunnittelemissa linjauksissa hyödynnetään sekä uusia että jo olemassa olevia johtokäytäviä. Vaihtoehtoisia linjauksia osoitetaan kaavaluonnoksessa yhteystarvemerkeinällä:

110 kV

SÄHKÖNSIIRTOLINJAN YHTEYSTARVE

Merkinnällä osoitetaan uusia sähkönsiirtolinjojen pitkän aikavälin yhteystarpeita, joiden sijaintiin ja toteuttamiseen liittyy epävarmuutta.

Harjulinja YVA-ohjelma käynnistyy kuluvan vuoden aikana, minkä myötä lopulliset linjaukset alkavat täsmentyä.

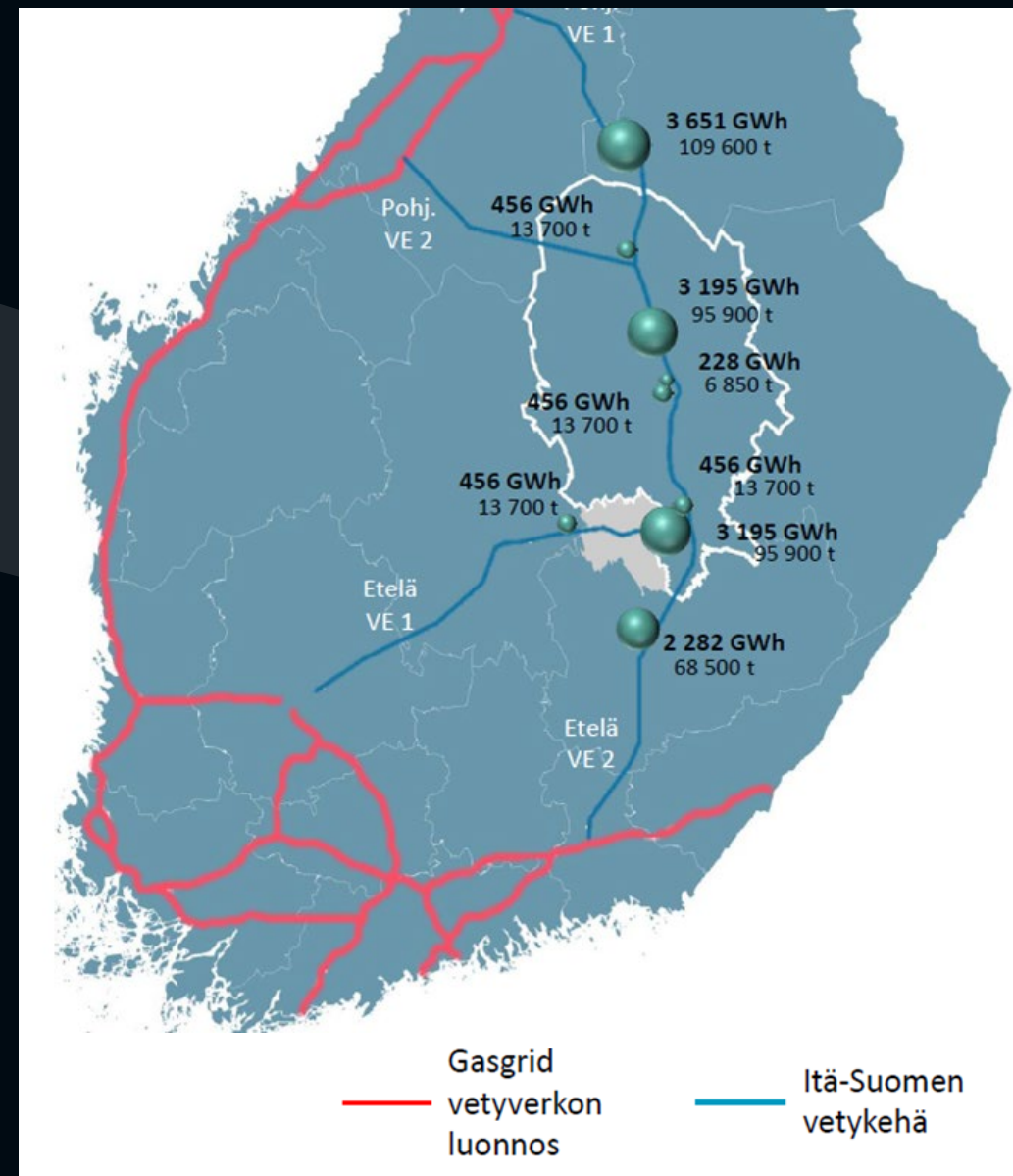

Pohjois-Savon liitto

Vetytalous kaavaluonnoksessa

Vedyn tuotantolaitosten sijoittumista tutkitaan lähtökohtaisesti kuntakaavoituksen keinoilla. Vetyverkon osalta on kuitenkin kansallisen tason suunnitelmien ohella huomioitu kaksi alueellista selvitystä:

- Lahden teknillisen yliopiston (LUT) tekemä **Pohjois-Savon vetylaakso selvitys (2024)** ([pdf](#))
- Wega Group:n laatima **Vetyselvitys Pohjois-Savon ja Pieksämäen alueille (2024)** ([pdf](#))

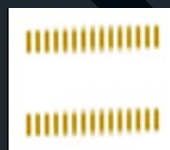
Karttakuva Wega Grop:n selvityksestä.

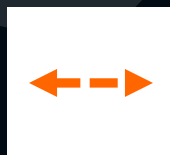
Vetytalous kaavaluonnoksessa

Vetyverkosto ei edellytä maakuntakaavamerkintää. Vetyverkon suunnitteluun on kuitenkin periaatteellisella tasolla varauduttu jo maakuntakaavan 2. vaiheessa energialinjojen tilavarauksiin liittyvänä mainintana **Viitoskäytävän, Ysikäytävän ja 23-käytävän kehittämis-vyöhykkeen** kaavamerkinnässä.

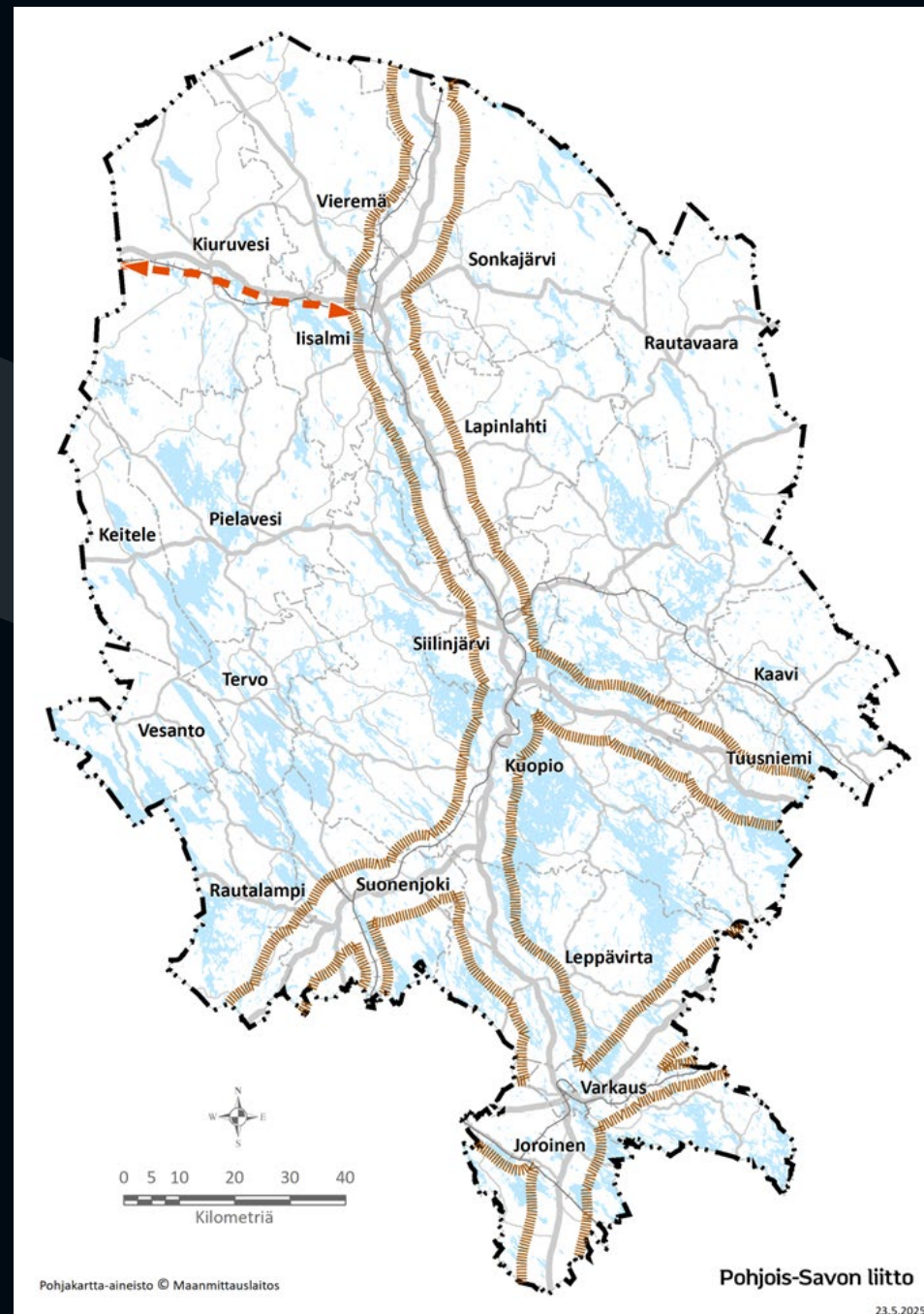
Luonnoksessa vastaava maininta lisätään myös ylimaakunnallisen, valtatieä 27 mukailevan, **Kaupunkiverkon** kehittämisperiaatteeseen.

Viitoskäytävän, Ysikäytävän ja
23-käytävän kehittämisvyöhykkeet

Kaupunkiverkko

Seudullisesti merkittävät kaupan yksiköt kaavaluonnoksessa

Alueidenkäyttölaissa vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan 4 000 kerrosneliömetrin suuruisia myymälöitä (71 a §). Lain mukaan vähittäiskaupan suuryksikön ensisijainen sijaintipaikka on keskusta-alue.

Suuryksikkö voidaan kuitenkin sijoittaa myös muualle edellyttäen, että kaupan palvelujen saavutettavuus otetaan sijoituksen perusteena huomioon.

Kauppaa koskevia merkintöjä kaavaluonnoksessa

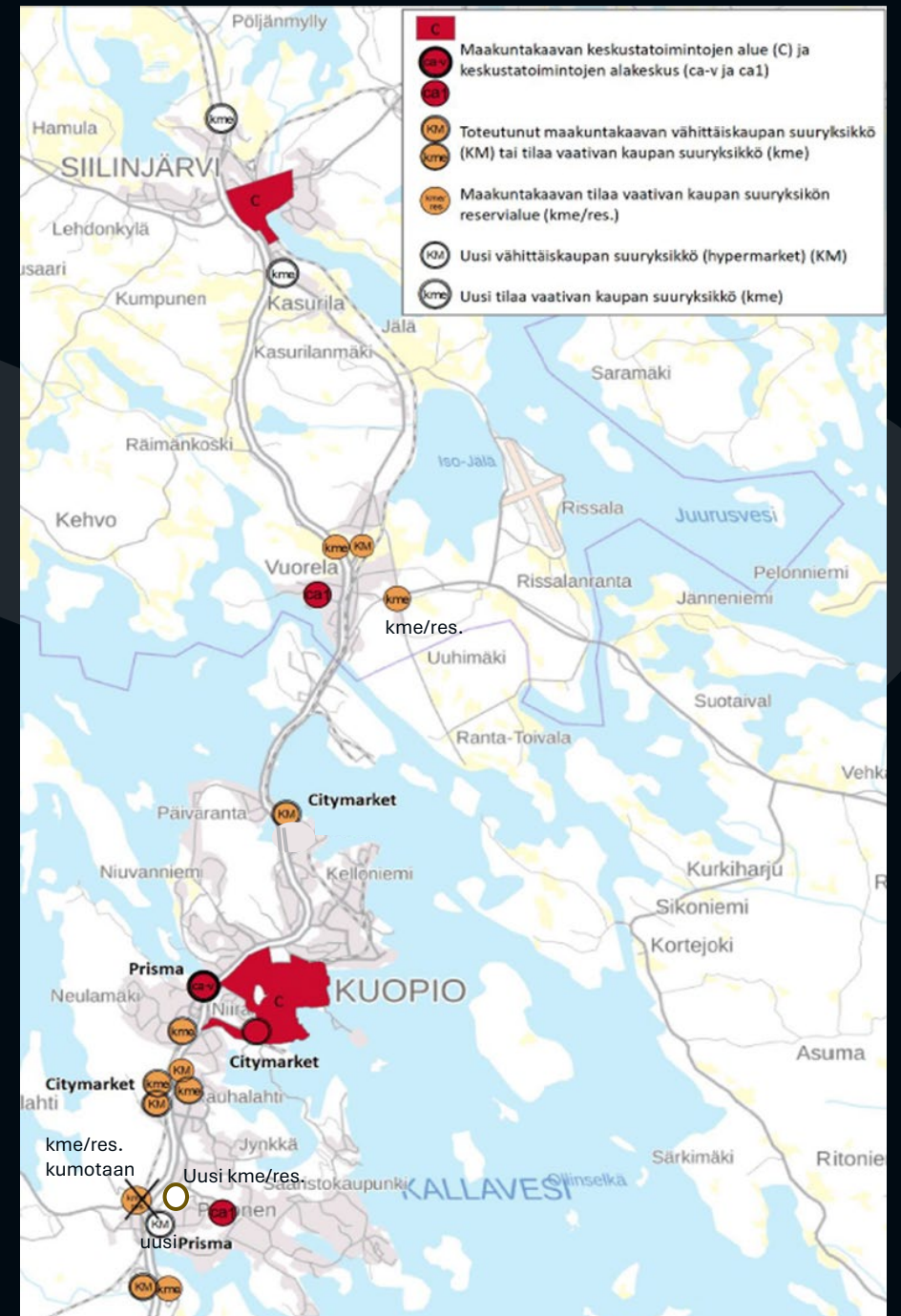
KM 	VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKKÖ Merkinnällä osoitetaan merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella.
kme 	TILAA VAATIVAN KAUPAN SUURYKSIKKÖ Merkinnällä osoitetaan merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö tai myymäläkeskittymä, joka kaupan laatu huomioon ottaen voi perustellusta syystä sijoittua myös keskusta-alueiden ulkopuolelle, kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha- ja maatalouskauppaa.
kme/res 	TILAA VAATIVAN KAUPAN SUURYKSIKKÖN RESERVIALUE Merkinnällä osoitetaan tilaa vaativan kaupan suuryksikön reservialueita, joiden toteutumiseen liittyy pitkän aikajänteen vuoksi epävarmuutta ja joiden toteutuminen kytkeytyy uusien liikenteellisten ratkaisujen toteutumiseen.

Kaupan kaavaratkaisut

Liiton kaupan selvityksen (FCG 2024) mukaan alueen ostovoiman kasvaminen mahdollistaa kahden uuden vähittäiskaupan suuryksikön toteutumisen.

- Uusi vähittäiskaupan suuryksikön kohde KM **Pitkälahteen** (ABC)
- Uudet tilaa vaativan kaupan kohteet (kme) **Kotisiili** ja **Oikeakätinen** Siilinjärvellä
- **Toivalan** kme -> reservialueeksi (kme/res) + toteutus sidotaan valtatie 9 suunnitellun eritasoliittymän valmistumiseen
- Uudet kme-reservialueet Kuopion **Petrosenmäelle** sekä Siilinjärven **Pöljälle**, jossa toteutus sidotaan valtatie 5 suunnitellun uuden linjauksen ja eritasoliittymän valmistumiseen
- **Pienen Neulamäen** kme/res. kumotaan
- **Nilsin** taajama-alueen luoteispuolelta kumotaan kme –merkintä

Vähittäiskaupan suuryksiköiden mitoitus (KM)

- Vähittäiskaupan mitoitus kasvaa 12 000 k-m²
- Se on 6,8 % lisäys Kuopion seudun olevaan mitoitukseen
- Ostovoiman kasvu mahdollistaa vielä toisenkin yksikön esim. keskustatoimintojen alueelle!

Alue	Kunta			Yhteensä	Päivittäis- tavara- kauppa	Erikoista- vara- kauppa	Tilaa vaa- tiva kauppa
Green Valley	Siilinjärvi		2014 + 2018		900	21 300	0
		KM	Enimmäismitointus	22 200			
Päiväranta	Kuopio		2014+2018		20 000	0	0
		KM	Enimmäismitointus	20 000			
Vt 5 itä (Le- väsentie)	Kuopio		2014+2018		0	14 000	0
		KM	Enimmäismitointus	14 000			
Kolmisoppi	Kuopio		2014+2018		14 000	8 500	0
		KM	Enimmäismitointus	22 500			0
Matkus	Kuopio		2014+2018		3 300	93 700	0
		KM	Enimmäismitointus	97 000			
Pitkälähti	Kuopio		uusi		4 000	8 000	0
		KM	Enimmäismitointus	12000			
			oleva yhteensä	175 200	38 200	137 000	0
			uusi yhteensä	12 000	4 000	8 000	0
			kaikki yhteensä	187 200	42 200	145 000	0

Tilaa vaativan kaupan mitoitus (kme)

- Tilaa vaativan kaupan mitoitus kasvaa 27 000 k-m², mutta siitä vähennetään Ranta-Toivalan 15000 k-m² = 12 000 k-m²
- Se on 4,8 % lisäys Kuopion seudun olevaan mitoitukseen
- Mitoituksessa on ostovoiman kasvuun nähden ylimitoitusta eli mahdollistavuutta ja joustoa!

Alue	Kunta			Yhteensä	Päivittäistavara-kauppa	Erikoistavara-kauppa	Tilaa vaativa kauppa
Green Valley	Siilinjärvi		2014+2018	28 900	0	0	28 900
		kme	Enimmäismitoitus	28 900			
Kotisiili	Siilinjärvi		uusi	15 000	0	0	15 000
		kme	Enimmäismitoitus	15 000			
Oikeakätinen	Siilinjärvi		uusi	12 000	0	0	12 000
		kme	Enimmäismitoitus	12 000			
Volttikatu	Kuopio		2014+2018	60 000	500	0	59 500
		kme	Enimmäismitoitus	60 000			
Leväsentie	Kuopio		2014+2018	71 000	0	0	71 000
		kme	Enimmäismitoitus	71 000			
Kolmisoppi	Kuopio		2014+2018	29 500	0	0	29 500
		kme	Enimmäismitoitus	29 500	0	0	
Matkus	Kuopio		2018	61 000	0	0	61 000
		kme	Enimmäismitoitus	61 000	0	0	
Oleva mitoitus yhteensä				250 400	500	0	249 900
Uusi mitoitus yhteensä				27 000	0	0	27 000
Kaikki yhteensä				277 400	500	0	276 900

Tilaa vaativan kaupan reservialueiden mitoitus

- Kaupan reservin mitoitus kasvaa 42 000 k-m²
- Tämä on 280 % lisäys Kuopion seudun olevaan mitoitukseen
- Mitoituksessa on ostovoiman kasvuun nähden ylimitoitusta eli mahdollistavuutta ja joustoa!

Alue	Kunta			Yhteensä	Päivittäis- tavara- kauppa	Erikois- tavara- kauppa	Tilaa vaativa kauppa
Pöljä vt5/Varpaisjär- ventie	Siilinjärvi		uusi	20 000	0	0	20 000
		kme/res.	Enimmäismitoitus	20 000			
Vt 9:n ja Ranta-Toi- valantien risteys	Siilinjärvi	kme	2018	15 000	0	0	15 000
		kme/res.	Enimmäismitoitus	15 000			
Petosenmäki	Kuopio	kme/res.	uusi		0	0	22 000
			Enimmäismitoitus	22 000			
			oleva mitoitus	15 000			
			uusi mitoitus	42 000			
			kaikki yhteensä	57 000	0	0	57 000

Mielipiteen/lausunnon esittäminen kaavaluonnoksesta

- Nähtävilläoloaika jatkuu la 5.7.2025 saakka
- Palaute ensisijaisesti sähköisenä, osoite:
kirjaamo@pohjois-savo.fi
- Liiton toimistolla voi käydä kesäkuun aikana keskustelemassa, sovi aika etukäteen!
- Meidät tavoittaa myös puhelimitse, s-postilla jne.

Kiitos!

Annaelina Isola, 044-7142609
annaelina.isola@pohjois-savo.fi

Mikko Rummukainen, 044-7142655
mikko.rummukainen@pohjois-savo.fi

Pohjois-Savon liitto